TASDIQLAYMAN
O‘quv-uslubiy bo‘lim boshlig‘i
__________I.Madatov
2024-yil 19-oktabr

Samarqand davlat universitetning kattaqo‘rg‘on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 2-bosqich Iqtisodiyot ta’lim yo‘nalishi talabalariga 3-semestr uchun «Mikroiqtisodiyot» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-qism “oson savollar” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’ladi).	2-qism “oddiy savollar” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’ladi).	3-qism “murakkab savollar” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremalar, kabi savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).	4-qism Qism “murakkab savollar 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).	5-qism “qiyin savollar” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to’liq anglashga yo’naltiradigan savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).
1.	**“Mikroiqtisodiyot” fanning mazmuni, predmeti va o`rganish usullari**	Mikroiqtisodiyot fanining predmeti va vazifalarini tushuntiring	Bozor tushunchasini izohlang	Mikroiqtisodiy tahlilning makroiqtisodiy tahlildan asosiy farqi nimada?	Iqtisodiy jarayonlar va voqelikni o`rganishda pozitiv va normativ usullar	Iqtisodiyotning bosh muammosi deganda nimani tushunasiz?
2.		Mikroiqtisodiyot fanining iqtisodiy maqsadlari	“mikroiqtisodiyot” fanini o`rganish usullari nimalardan	Induksiya va deduksiya usuli	Iqtisodiyot oldida turgan	Har qanday jamiyat resurslar cheklangan

			iborat?		muammolarning qaysi birlari mikro darajada o`rganiladi	sharoitda qanday markaziy 3 ta savolga javob topishga urinadi?
3.	**Iqtisodiy bazis tushunchalar**	. “mikroiqtisodiyot” fanini o`rganish usullari nimalardan iborat?	pozitiv va normativ tahlil nima bilan farq qiladi?	Ehtiyoj va ne′mat tushunchalari nimani anglatadi?	Iqtisodiy tanlov va muqobil xarajatlar deganda nima tushuniladi?	Iqtisodiy model deganda nimani tushunasiz va u qanday vazifalarni yechishda qo`llaniladi?
4.		Induksiya va deduksiya, analiz va sintez usullarining mohiyati nimada?	Iqtisodiy ehtiyoj, ne′mat va resurs tushunchalari	Iqtisodiy resurslarga nimalar kiradi?	Ishlab chiqarish imkoniyatlari chizig`i nimani ifodalaydi?	Resurslar cheklangan sharoitda ularni optimal taqsimlash masalasi qanday echiladi?
5.	**Talab va taklif**	Alternativ xarajatlar nima	Ne′matning narxi va talab o`rtasida qanday bog`liqlik mavjud?	. Talab miqdorining va talabning o`zgarishi o`rtasida qanday farq mavjud?	Ne′matning narxi va taklif o`rtasida qanday bog`liqlik mavjud?	Taklifga qanday omillar ta′sir ko`rsatadi?
6.		Talab iqtisodiy kategoriya sifatida nimani anglatadi?	Talab qonuni nima va uning asosida nimalar yotadi?	Talabning bir va ko`p omilli hamda chiziqli funksiyalari nimani ifoda etadi?	Taklif qonuni nima va uning asosida nimalar yotadi?	Taklif miqdorining va taklifning o`zgarishi o`rtasida qanday farq mavjud?
7.		Talab chizig`i qanday hosil qilinadi va nimani ifodalaydi?	Talabga qanday omillar ta′sir ko`rsatadi?	Taklif iqtisodiy kategoriya sifatida nimani anglatadi?	. Taklif chizig`i qanday hosil qilinadi va nimani ifodalaydi?	Taklifning bir va ko`p omilli hamda chiziqli funksiyalari nimani ifoda
8.	**Bozor muvozanati**	Ehtiyoj turlar nechta. Har biriga izoh bering	Qanday holatlarda bozor muvozanati buzilib, taqchillik yoki ortiqcha taklif yuzaga keladi	Bozor muvozanatiga qanday omillar ta′sir ko`rsatadi?	Minimal narxlar deb qanday narxlarga aytiladi?	Bozorning dinamik modelida “to`rsimon model” qanday izohlanadi?
9.		Bozor muvozanati deb nimaga aytiladi va u nimani ifodalaydi?	Agar bozorda shakllangan real narxlar muvozanatli narxdan yuqorida yoki quyida joylashgan bo`lsa qanday	Talab va taklifdagi o`zgarishlar bozor muvozanatiga qanday ta′sir ko`rsatadi?	Maksimal narxlar deb qanday narxlarga aytiladi?	Minimal va maksimal narxlarni o`rnatishdan maqsad nima va ular qanday

			oqibatlar keltirib chiqaradi?			oqibatlar keltirib chiqaradi?
10.	**Talab va taklif elastikligi**	Talabning elastik, noelastik va birlik elastikka teng bo`lish shartlarini ko`rsatib bering.	Talabning narx bo`yicha elastikligi qanday mazmunga ega?	“isteʹmolchi yutug`i” va “ishlab chiqaruvchi yutug`i” nima va ular qanday holatlarda yuzaga keladi?	Yoysimon elastiklik qanday hisoblanadi?	Kundalik extiyoj va qimmatbaho hasham mollariga talab elastikligi qanday?
11.		Elastiklik nimani ifodalaydi?	Taklifning narx bo`yicha elastikligi qanday mazmunga ega?	Nuqtaviy elastiklik qanday hisoblanadi?	Absolyut elastic va absolyut noelastik deganda nimani tushunasiz?	Talab va taklif elastik bo`lganda soliq yukining katta qismi kimning zimmasiga tushadi, noelastik bo`lgandachi?
12.	**Istemolchi tanlovi nazariyasi**	Istemolchi tanlovi bo’yicha ilk marta kimlar tamonidan tadqiqot olib borilgan	Umumiy naflilik deganda nimani tushunasiz?	Naflilik funksiyasi nimani ifodalaydi?	Chekli naflilikning kamayish qonuni asosida nima yotadi?	Byudjet chizig`i va byudjet tenglamasi nimani ifodalaydi?
13.		isteʹmolchi tanlovini bozor sharoitida qaysi omillar belgilaydi	Chekli naflilik deganda nimani tushunasiz?	Biror neʹmatni ketma-ket isteʹmol qilinganda maksimal naflilikka erishish sharti qanday?	Befarqlik egri chizig`i nimani ifodalaydi?	Isteʹmolchining muvozanatlik shartini izohlab bering.
14.	**Daromad va almashtirish samarasi**	“daromad-isteʹmol” chizig`i nimani ifodalaydi?	“narx-isteʹmol” chizig`i nimani ifodalaydi?	Almashtirish samarasi qanday holatda yuz beradi?	Daromad va almashtirish samarasini talab o`zgarishiga taʹsiri	Chekli almashtirish normasini izoxlab bering
15.		“engel egri chiziqlari” deb nimaga aytiladi?	Daromad samarasi qanday holatda yuz beradi?	. Yakka va bozor talabi qanday farqlanadi?	Befarqlik egri chizig`i kartasi deganda nimani tushunasiz	Normal tovarlar uchun daromad samarasi
16.	**Bozor va tavakkalchilik**	Tavakkalchilik deganda nimani tushunasiz?	Obʹektiv va subʹektiv ehtimollar va ular o`rtasidag farq qanday aniqlanadi?	Tavakkalchilikka moyillik, befarqlik va undan qochish xususiyatlari nimalarga bog`liq?	Tavakkalchilikka befarq qaraydigan shaxs qanday xususiyatga ega bo`ladi?	Asimmetrik axborot deganda qanday axborotni tushunasiz
17.		Noaniqlik deganda nimani tushunasiz?	Tavakkalchilikni o`lchash usullari xususida nimalarni	maʹnaviy tavakkalchilik deganda nimani	Tavakkalchilikni pasaytirish	Asimmetrik axborot qanday oqibatlarga

			bilasiz?	tushunasiz?	yo`llarini izohlab bering	olib keladi?
18.	**Firma va uning taskiliy-iqtisodiy asoslari**	Firma deganda nimani tushunasiz?	Bozor signallari nimani ifodalaydi?	Axborotdagi asimmetriyani yuqotish yo`llari nimadan iborat?	Firmalar qanday mezonlar bo`yicha turkumlanadi?	Xususiy mulk egaligidagi firmalarning qanday afzallik va nuqsonlari mavjud?
19.		Firma qanday faliyat turlarini amalga oshiradi?	Olib sotarlik va uni iqtisodiyotdagi o`rni nimadan iborat?	Tadbirkorlik faoliyati deganda nima nazarda tutiladi	Mulkchilik shakli bo`yicha firmalarning qanday turlarini bilasiz?	Hamkorlikka asoslangan firmalarning qanday afzallik va nuqsonlari mavjud?
20.	**Ishlab chiqarish nazariyasi**	ishlab chiqarish omillariga nimalar kiradi?	Izokvanta yordamida nimalarni tahlil qilish mumkin?	O’zgaruvchan xarajat nimani ifodalaydi?	Firmaning umumiy xarajatlari cheklanganda maksimal mahsulot ishlab chiqarish masalasining qo`yilishi va uning echimi qanday amalga oshiriladi?	O’rtacha o’zgarmas harajatlar haqida yozing
21.		Ishlab chiqarish funksiyasi nimani ifodalaydi?	. Chekli texnologik almashtirish normasining mazmuni nimadan iborat?	Izokostaning yotiqlik burchak koeffitsenti nimani ifodalaydi?	Chekli va o`rtacha mahsulotni hisoblash usulini ko`rsating.	Chekli xarajat (*mc - marginal cost*)ni tushuntirib bering.
22.		Firmaning ichki va tashqi xarajatlarini izohlab bering.	O`zgarmas va o`zgaruvchan xarajatlar qanday farqlanadi?		. Qanday xarajatlarga o`zgaruvchan xarajatlar deb ataladi?	Umumiy xarajat va o`rtacha xarajatlarning hisoblash usullari farq qiladimi?
23.		Ishlab chiqarish xarajatlari grafikda qanday tasvirlanadi?		Firmalarning qisqa va uzoq muddatli oraliqdagi faoliyati nimalar bilan xarakterlanadi?	Chekli xarajat nimani ifodalaydi?	. Qanday xarajatlarga o`zgarmas xarajatlar deb ataladi?
24.	**Raqobat va**	Bozor turlari qanday aniqlanadi?	sof monopoliya deganda	Raqobatlashgan	Raqobatlashmagan	

	yakkahokimlik		nimani tushunasiz?	monopol bozor xususiyatlari nimalardan iborat?	bozorlarda narx va ishlab chiqarish hajmi qanday aniqlanadi?	Bozor hokimiyati deganda nimani tushunasiz?
25.		Raqobat qanday turlarga bo’linadi	Raqobat nima va u qanday amalga oshiriladi	Litsenziya, patent, mualliflik huquqi raqobatga qanday ta`sir ko`rsatadi?	Monopoliyaning jamiyat uchun foydali va zararli tomonlarini izohlab bering.	Monopol narxga soliq qanday ta`sir ko`rsatadi?
26.	**Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari**	Monopoliyaga qarshi qonunlarning maqsadi va ahamiyati nimadan iborat?	Monopol hokimiyatga ega bo`lgan firmalarning narxni belgilash strategiyasining asosini nima tashkil etadi?	Iste′molchi daromadiga ko`ra narx qanday belgilanadi?	Haridorning rezerv narxi qanday o`lchanadi?	Oligopolik bozor
27.		Jahonda ilk bor monopoliyaga qarshi qabul qilingan qonun va uning ahamiyati	Narxlar diversifikatsiyasi turlari va ularga xarakteristika bering.	Tovarlar kategoriyasiga qarab, ularga narx belgilashning shartlari nimalardan iborat?	Bozor xokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari	Sof monopoliya va bozor turlari
28.	**Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish**	Inson resurslarini takror hosil qilish jarayonini izoxlab bering	Minimal ish xaki. Ish xaki stavkalari tabakalashuvi	Mehnat qilish va dam olish o`rtasidagi bog`liqlikni izohlab byering.	Mehnat bozoriga kasaba uyushmasi qanday ta′sir ko`rsatadi va uning oqibatlarini izohlang	Lorens egri chizig`i yordamida daromadlar taqsimlanishi qanday tahlil qilinadi?
29.		Mehnat bozorining o’ziga xos hususiyatlari haqida nimalarni bilasiz	Raqobatlashgan mehnat bozor muvozanati qanday o`rnatiladi?	Firma foydasini maksimallashtirish uchun ishchi kuchini yollashni qanday shart bajarilgunga qadar davom ettiradi?	Ish haqi stavkalari differentsiasiyasi (tabaqalashuvi) haqida ma’lumot bering	Monopolistik mehnat bozori qanday bozor xisoblanadi izoxlab bering
30.	**Kapital qo‘yilmalar va kapital bozori**	Kapital bozori va uning asosiy ko`rsatkichlari nimalardan iborat?	Asosiy kapital tushunchasni izoxlab bering	Loyiha, investitsiya va investitsiyalash jarayonlarini xarakterlab bering.	Yer bozorining o`ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?	Absolyut renta deganda nimani tushunasiz va qanday aniqlanadi?
31.		Asosiy va aylanma kapital bir-biridan qanday farq qiladi?	Aylanma kapital tushunchasini izoxlab bering	Inflyatsiya darajasi investitsiyalardan olinadigan daromadga	Yerning narxi qanday hisoblanadi?	Differensial renta deganda nimani tushunasiz va qanday

				ta′sir qiladimi?		aniqlanadi?
32.	**Bozor iqtisodiyoti da davlatning roli**	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning iqtisodiy roli	Iqtisodiyotni davlat tamonidan tartibga solishning asosiy maqsadi	Transaksion xarajatlar	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli nimadan iborat	Davlat bozorni tartibga solish uchun qanday hollarda u bozor faoliyatiga aralashadi?
33.		O‘zbektistonda iqtisodiyotni rivojlantirishda davlatning roli nimalardan iborat?	Soliqlarning iqtisodiyotga uzoq va qisqa muddatli ta’siri	Davlatning iqtisodiy siyosati deganda nimani tushunasiz?	Ishlab chiqarish hajmini cheklash qanday oqibatlarga olib keladi?	Bozor qaysi holatda samarali faoliyat ko`rsatadi?
34.		Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishning bevosita tasir etish usulini izoxlab bering	Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishning bilvosita tasir etish usulini izoxlab bering	Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishning tashqi iqtisodiy tasir etish usulini izoxlab bering		
35.						